

МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ

Ако ние днес можем да говорим със самочувствие за нашата национална музикална култура, в основата на която стои българският национален стил в музиката,

ПЪРВИЯТ КОНЦЕРТ

трябва да си припомним онези силни дни през 30-те години, когато дружество „Съвременна музика“, обединило младите тогава композитори-професионалисти, постави задачата за осъществяване на българския стил в музиката. Не е тема на настоящата малка статия да се спират на всички онези постановки, които залегнаха като основа при изграждането на този стил. Но не е възможно точно днес да не отбележим, че между тези постановки, наред с чисто професионалните проблеми бе поставен — като равноправен и органически свързан компонент — и идеоло-

гическият проблем. Може би точно в онези години идеологическият компонент не би се появил с такава остра настоячивост, ако не съществуваше историческият факт: Септемврийско въстание със своето огромно отражение в мирогледа и творчеството на нашите писатели, художници, композитори и журналисти. То ва отражение бе не само по отношение на тематиката — силни, остри, трагични сюжети — но и като формиране на една нова естетика и оттам един нов мироглед и отношение към изкуството, което пое своя участък от пътя на световното ре-

волюционно работническо движение. Радетелите и осъществителите на българския музикален стил от 30-те години осъществяваха идеологическия компонент в българския музикален стил и той доведе до създването на ярка самоидентност в класическите образци на нашата музика. Базата бе не народността въобще, а онези нейни пластове, в които типичната българщина живее със стремежи и идеали, вълнуващи човека въобще. Борческият дух на Ботевата и Чинтуловата поезия, като отправна точка за българската литература се сочеше за пример в пътя на българския музикален стил — българската национална музикална култура.

В този смисъл посвещаването на Мартенските музикални дни сега на 50-годишнината от Септемврийското въстание е не само израз на дълбоко преклонение пред едно историческо събитие, свързано с подвига на нашия народ през 1923-та година, а и едно утвърждаване на онези верен път в развитието на нашата музика, който даде неоспоримите, големите резултати. На този 13 международен музикален фестивал в Русе с гордост ще манифестираме и произведенията, и музикално-изпълнителско ниво, които заста-

ват спокойно и със самочувствие между нашите гости — представители на други национални култури. Концертът, с който се откри на 24. III фестивалът, е едно доказателство за нашата уверена постъпка в целия този път.

В програмата — три произведения от музика на нашия век: „Жар птица“ от Стравински, „Концерт за цигулка и оркестър“ от Лазар Николов и революционната симфония за хор и оркестър „Сватба“ от Любимир Пипков, по текст на Никола Фурнаджиев.

Колкото повече годините ни отдалечават от историческото събитие Септември 1923-та, толкова повече неговото отражение засяга разширено, нюансирано и съвременно осмислено многообразието на нашия живот и обогатената чувствителност на човека строител на едно ново общество. Скоро приключилите дни на българската симфонична и камерна музика ни дадоха нови потвърждения за всичко това. От една страна ние имаме творби с конкретна тематика и сюжетност, свързани с революционни събития, от друга — нов поглед към моменти от нашата история, и от трета — създаване на несюжетна и непрограмна музика, която в своята емоционална обрност ни въздейства със силата на онази остра чувст-

вителност на съвременната личност, разкриваща ни се и с дълбокия драматичен размисъл, етична извисеност и жизнено лирично начало, което оформя образа на една нова наша реалистична романтика. Към тази категория произведения бихме могли да причислим и „Концерт за цигулка“ от Л. Николов — един композитор, който в най-хубавите си творби ни разкрива именно тези черти в съвременната наша музика. Софийските филхармонисти и солиста з. а. Боян Лечев явно чувствуват това съдържание в творбата на Л. Николов. Ние бяхме под влияние на една интерпретация, която утвърждава редица разрешени проблеми в съвременната българска музика.

Революционната симфония „Сватба“ на Л. Пипков е произведение, което отразявайки директно историческото събитие, станало преди половин век, ни въвежда в остро-конфликтни състояния и размисли. Слушайки тази творба, написана преди около 40 години, ние разбираме съвсем ясно, че гражданската заангажираност и последователност на Пипков, която е обединяваща нишка в целокупното му творчество, доказва правотата на идеоло-

МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ

ПЪРВИЯТ КОНЦЕРТ

(Продължение от стр. 3)

гическия компонент при изграждането на българския стил в музиката. Прозвучава (и след това забранена за изпълнение) още в първата половина на 30-те години. „Сватба“ на Пипков — Фурнаджиев още тогава даде едно конкретно разрешение на този проблем, с въздействието ващо значение в развитието на нашата музика. Революционната симфония „Сватба“ се нарежда до онези произведения на изкуството с революционна тематика, които живеят не само със своята

актуалност, но и със своята естетическа стойност.

Софийската държавна филхармония и БХК „Св. Обретенов“ със своя диригент з. а. Георги Робев са едни от лабораториите, в които се формират и утвърждават стилстическите и идейно-художествени качества на българската хорова, симфонична и кантатно-ораториална музика. Тяхна заслуга е не акуратното професионално изпълнение и извърване на българските творби, а онова творческо съучастие на убедени български културни деятели,

които чрез дълбоко проникновено интерпретиране и оползотворяване на изпълнителско майсторство и култура, подпомагат нашите композитори при разрешаване на многостранните творчески проблеми. Повод за тези констатации дава и концертът за който говорим, и особено за изпълнението на „Сватба“, която тази вечер прозвуча силно, убедително и заангажирано. За всичко това, безспорно допринесе и диригентът Димитър Манолов, един млад музикант, който стъпил на пулта се хвърля с жар не само в „Жар птица“, но и в нашите български творби, от които той и всички участници на сцената направиха не изпълнение на български произведения, а концерт: концерт на такова художествено — и гражданско — ниво, което вече поставя високи изисквания към всички останали прояви на 13-тия международен музикален фестивал „Мартенски музикални дни“, посветен на историческото събитие и с огромно значение за развитието на националната ни култура събитие, през септември 1923-та година.

Лиляна МАНКОВА